

Mitä tietoja uusi järjestelmä sisältää?

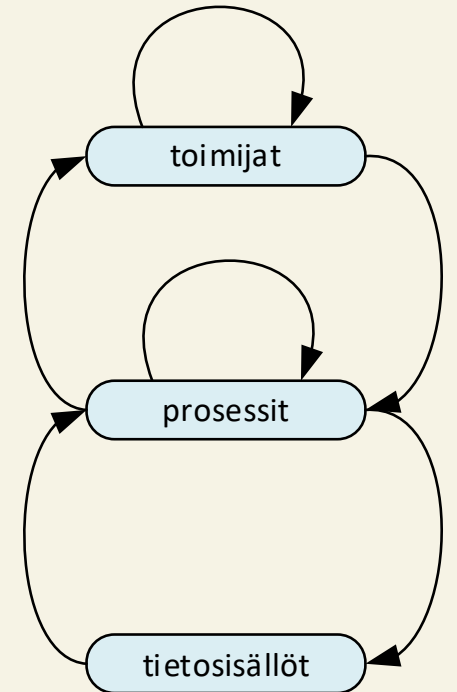
16.12.2021

Otso Helenius, Ubigu Oy

RYHTI Rakennetun
ympäristön
tieto

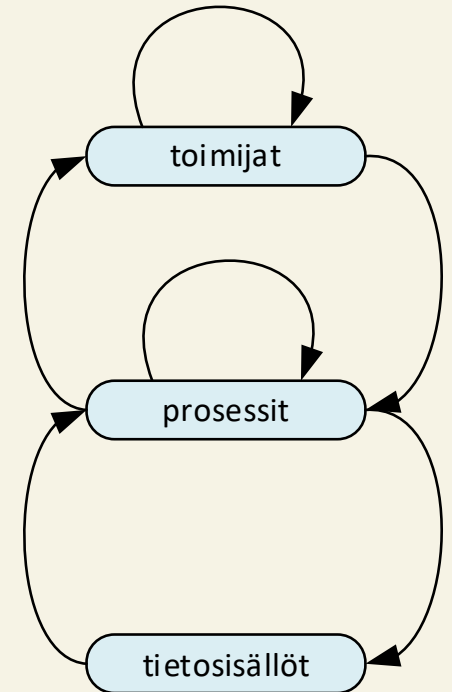
Sisällön määrittelyn lähtökohdat

- Järjestelmän tietosisällön määrittävät reunaehdot:
  - Järjestelmän suunniteltu rooli (keitä varten? mihin käyttöön?)
  - Käyttäjien odotukset järjestelmää kohtaan (mitkä tiedonintressit? millaiset käyttötapaukset?)
  - Tiedon laatu (millainen rakenne, semantiikka, saatavuus?)
  - Tiedon tuottajien kyvykkyydet (millainen osaaminen ja resurssit?)

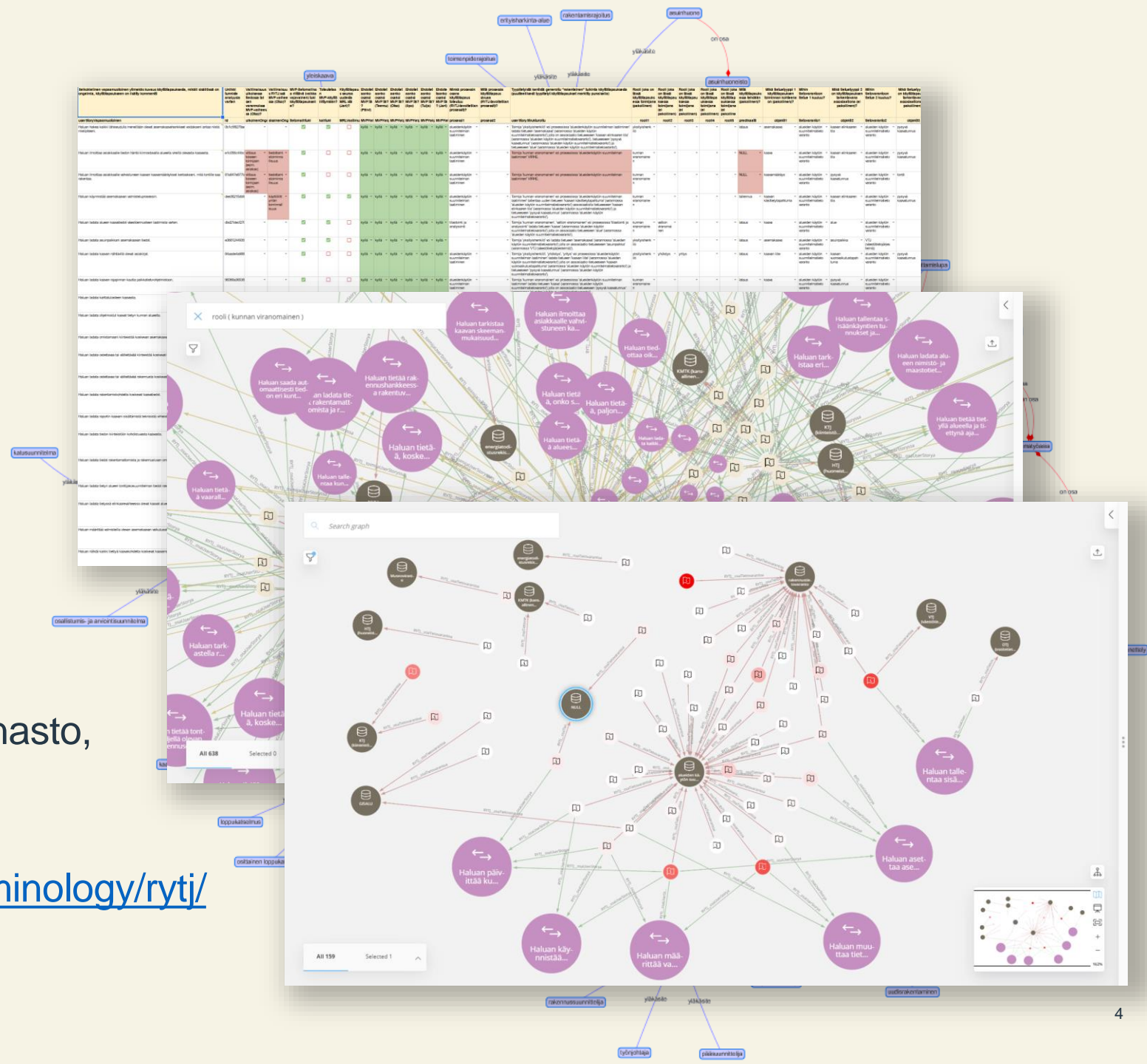
Sisällön määrittelyn lähtökohdat

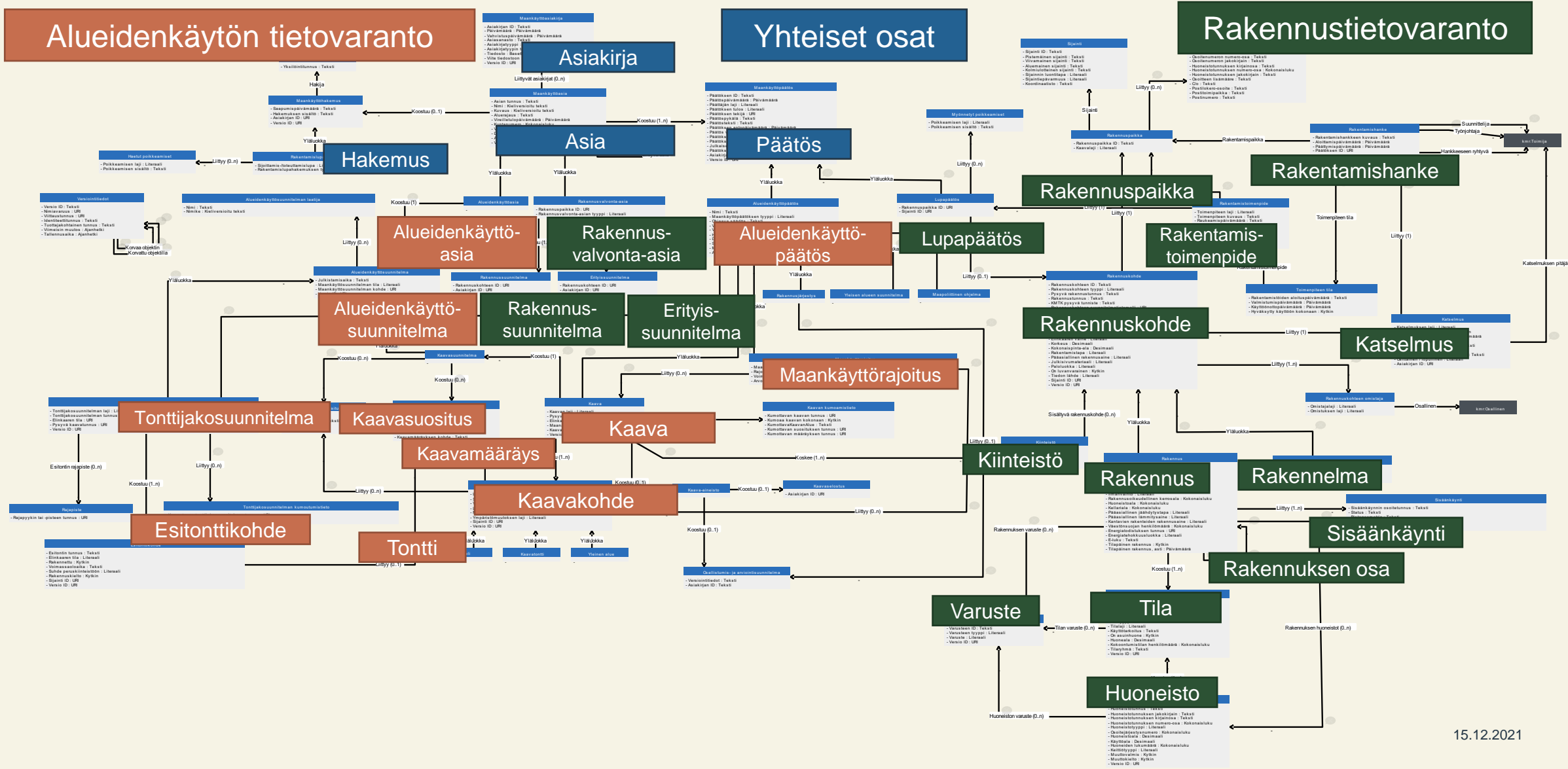
- Järjestelmän tietosisällön määrittävät reunaehdot:
  - Järjestelmän suunniteltu rooli (keitä varten? mihin käyttöön?)
  - Käyttäjien odotukset järjestelmää kohtaan (mitkä tiedonintressit? millaiset käyttötapaukset?)
  - Tiedon laatu (millainen rakenne, semantiikka, saatavuus?)
  - Tiedon tuottajien kyvykkyydet (millainen osaaminen ja resurssit?)
- Tietosisällön vaikutukset järjestelmän muihin osiin:
  - Käyttökelpoisuus prosesseissa (muutospaine prosessien muokkaamiseen)
  - Kattavuus, uudet käyttökohteet (muutospaine käyttäjäjoukossa joka tietoa hyödyntää)
- Muutos on systeeminen; toimijat, prosessit ja tieto ovat keskinäisessä riippuvuussuhteessa, muutos mihin tahansa niistä aiheuttaa väistämättä (vähintäänkin epäsuoria) muutoksia muihin.
- Työtä ei tehdä tyhjästä: sisältöjen määrittely tukeutuu muiden työpakettien sisältöön, aiemmin tuotettuihin malleihin, sanastoihin, selvityksiin jne.

Käsitteistö

- Käsitetietomallissa 191 käsitettä
- 302 keskinäistä suhdetta
  - 37 assosiaatiota
  - 78 kompositiota
  - 187 hierarkkista suhdetta
- Ei orpoja (irralisia) käsitteitä
- Edellytys yhteentoimivuudelle
- Harmonisoinnin lähteenä RY-sanasto, KRL-sanasto sekä ~15 muuta sanastoa ja aineistoa
- Koko malli: <http://uri.suomi.fi/terminology/rytj/>
- Käsitteistön varaan tyypitetty ja analysoitu 297 käyttötapausta

Jaettu sisältö

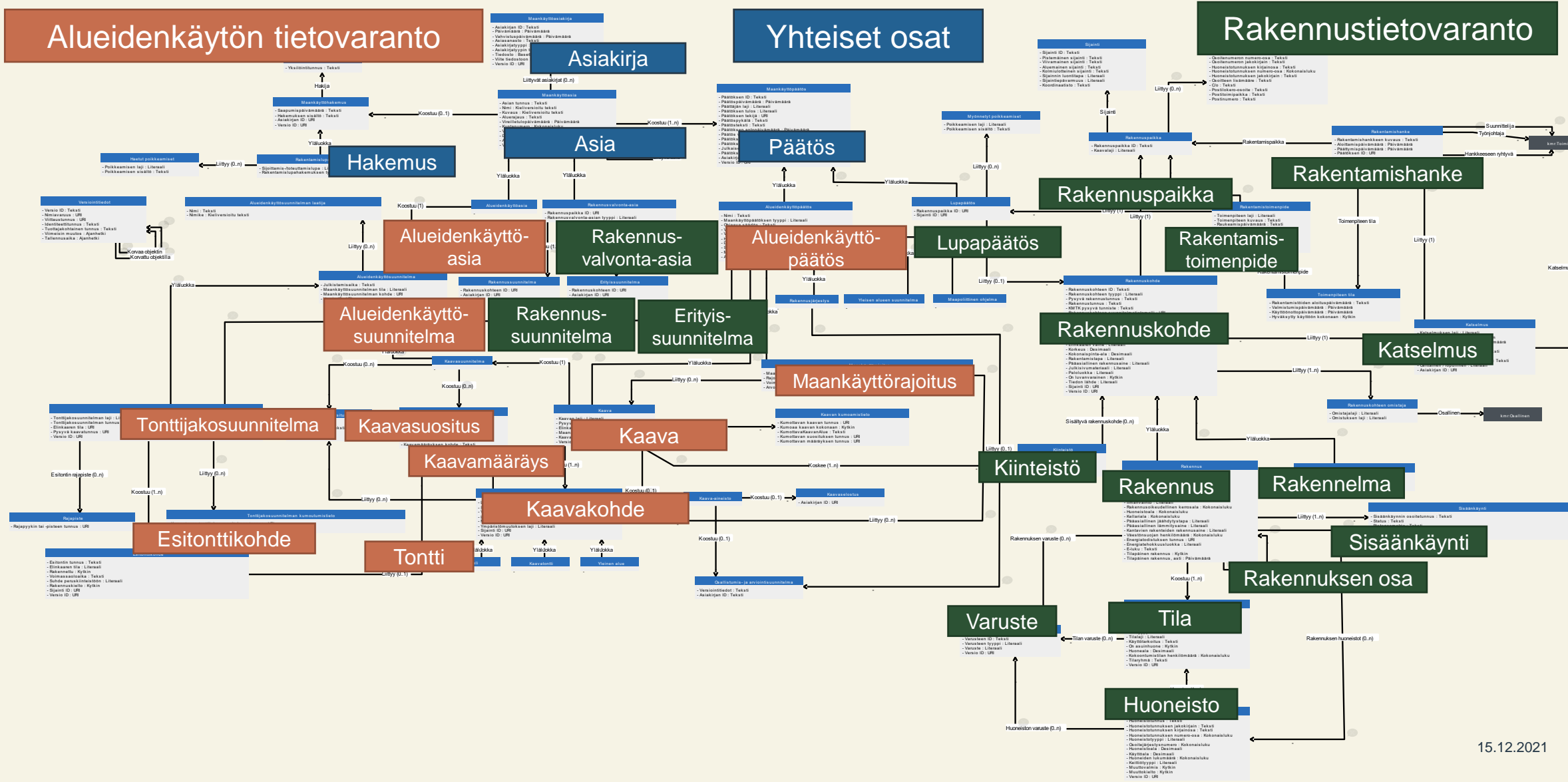
- Ylätasoa on määritelty ennakoivasti huomioiden julkishallinnon jaettujen tietojen ja tietorakenteiden tulevaa harmonisointia (yhteentoimivuusmenetelmä).
- Kaikki tieto on yksilöity pysyvin tunnistein ja versioidaan; ts. jokaisella järjestelmän tietueella on elinkaari, vanhaa tietoa ei lähtökohtaisesti poisteta vaan muutokset (esim. lainvoimaisuudessa) ilmaistaan kohteiden ja versioiden välisillä viittauksilla.
- Järjestelmän sisältö jaetaan ylätasolla *maankäyttöprosesseihin, -tietoon, -toimijoihin ja -kohteisiin*. *Maankäyttökohteet* sisältävät kaiken spatiaalisen (fyysisen sekä ei-fyysisen) tiedon, *maankäyttötieto* taas käsiteltävät *(maankäyttö)asiat, (maankäyttö)päätökset, (maankäyttö)asiakirjat* ja muun ei-spatiaalisen tiedon.
- Koko malli katseltavissa: <https://tietomallit.suomi.fi/model/rytj-tj/>

Asiakirja

Hakemus

Päätös

Asia

Rakennustietovarannon sisältö

- Kattaa rakentamisluvitukseen liittyvät suunnitelma- ja toteumatiedot, rakennusten olennaisimmat ydintiedot, näihin liittyvät lupa-asiakirjat ja ylläpitoa koskevat tiedot soveltuvin osin.
- Kuvaa KRL:n mukaisen *rakennuskohteen* ja sen alaluokkina *rakennukset* sekä *rakennelmat*, rakennuksen ydintiedot on kuvattu osittain normalisoituina (tilat, varusteet sekä rakennuksen osat erillisinä luokkina).
- IFC-aineiston varastointi ja hyödyntäminen mahdollistuu asteittain julkaisun jälkeen.
- OTJ, VTJ ja KTJ-integraatioiden rooli merkittävä rakennustietovarannon sisältöä koskevissa käyttötapauksissa.

Alueidenkäytön tietovarannon sisältö

- Kattaa alueiden käyttöä koskevat, lain mukaisissa prosesseissa syntyvät suunnitelmätiedot suunnittelun ja toteuman eri elinkaaren vaiheissa.
- Ensimmäisen vaiheen mallissa tuettuina eri tasoiset kaavat, tonttijakosuunnitelmat ja maankäyttörajoitukset, varaus tehty maapoliittiselle ohjelmalle, yleisten alueiden suunnitelmalle ja rakennusjärjestykselle.
- Kaavojen digitoinnin edetessä niitä saadaan osittain koneluettavassa muodossa tarjolle asteittain julkaisun jälkeen.
- Etenkin KTJ-integraatio keskeisessä roolissa monissa alueidenkäytön tietosisältöjä koskevissa käyttötapauksissa.

Alueidenkäyttö-
suunnitelma

Alueidenkäyttö-
päätös

Alueidenkäyttö-
asia

Maankäyttörajoitus

Kaavamääräys

Kaava

Kaavasuositus

Tontti

Tonttijakosuunnitelma

Kaavakohde

Esitonttikohde

Keskeisiä huomioita

- Ensimmäisen vaiheen määrittely perustuu ja rajautuu lain mukaisesti rakennetun ympäristön ydinprosesseihin, mutta sen määrittelyssä on pyritty huomioimaan muutosjoustavuus jolla huomioidaan **toimintaympäristön tuleva kehitys**.
- Tähän liittyy olennaisesti yhteentoimivuus ja integraatio muihin järjestelmiin; ydintietoa ei monisteta vaan sitä **linkitetään keskenään** tietomalli- ja käsitetasolla.
- Tiedonintressejä edustavat käyttötapaukset ovat tällä hetkellä **väistämättä oletuksia**; käyttötapauksia tulee päivittää sekä läpi toteutusvaiheen iteroinnin että järjestelmän käyttöönoton jälkeisen elinkaaren aikana.
- Käsite- ja looginen tietomalli ovat pohja jolta ponnistaa – **eivät lopullinen** järjestelmän sisällön kuvaus – mallien päivittäminen läpi elinkaaren vastaamaan käyttötapauksien tarpeita varmistaa järjestelmän relevanssin maksimoinnin.

